

DELO

glasilo KPI za slovensko narodno manjšino

Let XXIV. Štev. 17 (799)

T R S T - 10. novembra 1972

50 lir

Po zmagi antifašistične enotnosti

Volitve 26. novembra naj bodo nova etapa v boju za demokratični preobrat

«Pohod na Trst», ki so ga pod etiketo tako imenovanega «združenja prijateljev oboroženih sil» organizirali fašisti, je klavrno propadel. Enoten nastop vseh protifašističnih in demokratičnih sil v Benečiji in Furlaniji-Juljski krajini je fašiste prisilil, da so pobegnili iz Sacileja, malega mesta, ki leži na meji med našo in beneško deželo. Fašisti niso prišli niti do mesta Vittorio Veneto, kjer naj bi bila prva postaja «pohoda», čeprav je sredinsko-desničarska vlada ukazala policijskim agentom in karabinjerjem, naj zaščitijo udeležence tega «pohoda». In res, peščico fašističnih provokatorjev je ščitilo več kot tisoč čuvarjev javnega reda!

Uspeh enotnega nastopa, v katerem so komunisti dali odločilen doprinos, in na katerega so tudi ponosni, je spodbuden in obenem tudi poučen. Ta uspeh potrjuje, da se fašiste lahko blokira, da se njihove provokacije, četudi so zakrinkane, in četudi jih vlada dovoljuje, lahko zatre že na samem začetku.

Dogodki sami so še enkrat pokazali, da je ljudska, protifašistična enotnost pod vodstvom delavskega razreda močnejša od sredinsko-desničarske vlade in njenih ukazov. Ta uspeh združenih protifašističnih sil je zato zelo pomemben in hkrati tudi poučen; je pokazatelj, kako se je treba pripraviti, kako se gibati in kako boriti za demokracijo, za pridobitev in zaščito demoratičnih pravic ter

proti sleherni reakcionarni spletki.

Dejstvo, da je «pohod» dovolila in ščitila vlada, in da ni upoštevala javnega mnenja dveh dežel, nas sili k razmišljanju in k sprejemu določenih zaključkov. Šlo je, kot je jasno, za hudo provokacijo proti italijanski demokraciji, proti republiki in njenim ustanovam in torej tudi proti samim oboroženim silam, ki so in morajo biti urejene v duhu ustave. Istočasno je šlo tudi za

(Nadaljevanje na 2. strani)

Obletnica oktobrske revolucije

Leta 1917 je svet preživel strahote prve svetovne vojne, ki je v svoj vrtnec potegnila številne narode in države in uničila v tem požaru milijone človeških življenj ter neizmerne materialne dobrine. V tej vojni vihri in revolucionarnih vrenjih so izginile tudi take državne tvorbe, kot so avstroogrska monarhija, otomansko cesarstvo in carska Rusija. Pred koncem vojne je revolucionarno vretje zajelo številne evropske dežele. Pod vodstvom boljševiške partije z Leninom na čelu je v Rusiji zmagala oktobrska socialistična revolucija. S to zmagoslavno revolucijo, revolucionarnimi gibanji v vrsti dežel in z družbenimi procesi, ki jih je v svetu sprožila prav socialistična revolucija v Rusiji, se je začela epoha socializma. Na razvalinah carske Rusije se je rodila nova država, država delavcev in kmetov, s čimer se je rodila nova družbena sila, prva socialistična država, Zveza sovjetskih socialističnih republik.

Boljševiška partija z Leninom je zarisala novo smer mednarodnemu delavskemu in socialističnemu gibanju in z oktobrsko revolucijo vodila delavski razred k rešitvi iz spon svetovnega kapitalizma. Bilo je torej neizogibno, da je vloga voditelja mednarodnega delavskega, socialističnega in demokratičnega gibanja prišla v roke te partije in delavskega razreda, ki ga je neposredno vodila. Bilo je prav tako neizogibno, da so se v to novo smer obrnile vse napredne sile, vsi, ki težijo k socialistični preobrazbi družbe.

To se je zgodilo tudi pri nas. Toda čim bolj globoko je segala akcija komunistov

BORIS ISKRA

(Nadaljevanje na 2. strani)

Izpopolnjen osnutek zakona za slovensko šolo

Dne 26. oktobra 1972 je poslanec Albin Škerk predložil poslanski zbornici izpopolnjen osnutek zakona za slovensko šolstvo v tržaški in goriški pokrajini. Osnutek zakona so podpisali tudi naslednji poslanci KPI: Raicich, Mario Lizzero, Enzo Menichino, Tedeschi in Giannantoni.

Ta osnutek dejansko izpopolnjuje zakon, na osnovi katerega je urejeno slovensko šolstvo v obeh omenjenih pokrajinah dopolnjuje pa tudi osnutek, ki je bil predložen v pretekli zakonodajni dobi in ga je pristojna komisija poslanske zbornice že odobrila.

V obrazložitvi in utemeljitvi novega osnutka je med drugim rečeno, da Slovenci v deželi Furlaniji-Juljski krajini, zlasti pa šolniki, še vedno čakajo na primerno pravno in ekonomsko ureditev

šolstva, saj je zakon štev. 1012, ki je bil odobren 19. julija 1961, pomanjkljiv in ne ustreza dejanskim potrebam slovenskega šolstva. Pomanjkljivost tega zakona se še posebej izraža v tem, da ne predvideva slovenskih otroških vrtec, ne enotnega vodstva, ki bi skrbelo za celotno slovensko šolstvo in ne vseh vrst srednjih in strokovnih šol, ki jih slovenska narodnostna skupnost v deželi Furlaniji-Juljski krajini potrebuje.

Prav tako je v utemeljitvi poudarjeno, da bi morali priznati jugoslovanske diplome, zlasti za pouk na slovenskih šolah v Italiji, naglašena pa je potreba po čimprejšnji ureditvi pravnega in ekonomskega položaja šolnikov, ki poučujejo na slovenskih šolah.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Za demokratični preobrat

(Nadaljevanje s 1. strani)

hudo provokacijo proti Slovencem in tudi proti sami socialistični Jugoslaviji.

V okrožnici, ki jo je po vsej Italiji razposlal tajnik tako imenovanega «združenja prijateljev oboroženih sil», Ragno, (prijatelj in «camerata» tistega Pina Rautija, ki je zapleten v «črno mrežo»), je odkrito zapisano, da naj «pohod» proslavi vojake, «ki na vzhodni meji z orožjem branijo domovino». Kdo je sovražnik, ki naj bi domovino ogražal? To naj bi bili Slovenci, seveda, kajti fašisti so vedno isti, šovinisti, protislovenci, protikomunisti.

Andreottijeva vlada je prav gotovo poznala značaj in cilj fašističnega «pohoda», kljub temu pa je ta «pohod» dovolila in je imela namen da do kraja ščiti provokatorje. Samo protifašistična enotnost je razblijala vse načrte, Ostala pa je velika odgovornost vlade, ki sicer govori o prijateljstvu z Jugoslavijo a

hkrati dovoljuje in ščiti fašistični «pohod ob vzhodni meji».

Italijani in Slovenci, ki živijo ob tej meji so zelo občutljivi. Zavedajo se, da z raketami, z vojaškimi oporišči in služnostmi in s fašističnimi «pohodi» ni mogoče koristiti vlogi, ki jo imata Trst in dežela.

Prava sramota je namreč, da vlada, ki govori o spoštovanju pravic slovenske narodnostne manjšine, a še nadalje ignorira načela republiške ustave, skuša ščititi sovražnike ustave, fašiste, ter jim dovoljuje «pohod ob vzhodni meji». To je še en dokaz kako potrebno je, da ta vlada čimprej pade.

Antifašistična akcija, delavska in ljudska enotnost, enotnost med Italijani in Slovenci v naši deželi je porazila vlado ter preprečila fašistični pohod. Sedaj je treba iti naprej.

Volitve, ki bodo 26. novembra v Trstu in v nekaterih drugih manjših občinah, morajo postati nova etapa v boju za zrušenje sredinsko-desničarske vlade in poraz strank, ki jo podpirajo; te volitve naj vsilijo temeljit demokratični preokret!

Naša dolžnost

Svet je bil oglabno prevaran. Željo po miru, ki je kot srh obšla vse človeštvo, je Nixon zadušil s svojo volilno zmago in pošiljkami tisoč in tisoč bombnikov skorumpirani kliki razpečevalcev opija v Saigonu. Vojna se nadaljuje, krvava kot prej, s svojimi žrtvami, na obeh straneh. Predvsem pa se nadaljuje neznosno trpljenje vietnamskega ljudstva, ki je krivo samo tega, da ljubi svobodo in neodvisnost.

Naš pozdrav, pozdrav komunistov vsega sveta, velja danes partizanom, ki se v predmestju Saigona vojskujejo in ped za pedjo približujejo dan zmage, dan miru.

Naša dolžnost je, danes kot včeraj, da jim kakorkoli pomagamo. Predvsem pa, da na glas zahtevamo od italijanske vlade, naj obsodi ameriško prevaro, imperialistično vojno in prizna DR Vietnamu. Če bodo ZDA v svoji politiki osamljene, bo mir bližje. Zahtevajmo, naj ameriški napadalci podpišejo sklenjene sporazume, umaknejo svoje čete, prepustijo Vietnamcem, naj sami odločajo o svoji usodi.

Osnutek zakona za slovensko šolo

(Nadaljevanje s 1. strani)

Novi osnutek zakona je razdeljen na 11 členov, od teh jih je (z nekaterimi spremembami) 7 povzetih iz prejšnjega osnutka. Prvih sedem členov (v glavnem so povzeti iz že omenjenega osnutka, ki je bil odobren v pristojni komisiji) določa ustanovitev 2 nadzorništev (v Trstu in Gorici) 5 ravnateljstev za osnovne šole na Tržaškem in 2 v na Goriškem; dalje natečaje, habilitacije za profesorje, ki poučujejo na slovenskih šolah itd. 8. člen, ki je popolnoma nov, predvideva ustanovitev posebne devetčlanske komisije pri prosvetnem ministrstvu, ki naj usklaja učne načrte in učbenike za slovenske šole. Tako načrti kot učbeniki morajo upo-

štetati zgodovinske, kulturne in druge značilnosti slovenske narodnostne skupnosti in njene specifične potrebe.

9. člen osnutka določa ustanovitev slovenskih tečajev za otroške vrtarice. Tečaji naj se vršijo na slovenskih učiteljskih v Trstu in Gorici.

Nadaljnja 2 člena predvidevata popolno veljavnost diplom, ki jih italijanski državljani slovenske narodnosti dosežejo na univerzah v Jugoslaviji in določata, da se v okviru predpisov glede pravice do učenja zagotovijo ugodnosti in podpore tudi slovenskim študentom na univerzah v Jugoslaviji.

Obletnica oktobrske revolucije

(Nadaljevanje s 1. strani)

med delavskimi množicami, tem bolj jasno se je pokazalo, da moramo komunisti prevajati in izvajati nauk in zgled oktobrske revolucije po zahtevah okoliščin dežele, v kateri živimo in delujemo.

Kar je bilo v močeh ruskega delavskega gibanja je v močeh tudi delavskega razreda v Italiji. Prav zato je bilo potrebno poiskati specifično pot v socializem, pot ki jo narekujejo politične in socialne razmere v Italiji. Delavsko gibanje v Italiji mora neizogibno po tej poti, ako hoče doseči rezultate, katere je ruski proletariat dosegel že pred več kot petdesetimi leti.

KPI predlaga delovnim ljudem v Italiji politiko, v kateri se boj za demokracijo in za reforme tesno veže z bojem za socializem, v takem antifašističnem okviru kakršen izhaja iz osvobodilnega boja in odporniškega gibanja.

Mi komunisti mislimo, da antifazišizem, resno izvajanje demokratične italijanske ustave, politika reform ne ustvarijo že same po sebi socialističnih odnosov v italijanski družbi, prepričani pa smo, da bo izvajanje take politike povzdignilo vso italijansko politično življenje na višjo, zdravejšo raven, iz katere bo lažje delavskemu razredu postati vodilni politični razred. Na kratko: politika antifazišizma, demokracije, izvajanja ustave in reform je v Italiji predhodna in nepreskočljiva etapa na poti v socializem.

Ker je socializem cilj vsega delovanja komunistov, obdujemo in proučujemo oktobrsko revolucijo.

Zavedamo se da, če hočemo tudi pri nas uresničiti preobrat v korist delovnega ljudstva, moramo imeti močno, dobro organizirano in odeloško zrelo komunistično partijo. To je predpogoj vsakega nadaljnega revolucionarnega dela. Zato v teh dneh na najboljši način lahko proslavimo oktobrsko revolucijo s široko akcijo včlanjevanja in z angažiranjem novih članov, novih komunistov.

Delegacija ZKJ v Italiji

Te dni se mudi na obisku v Italiji delegacija Zveze komunistov Jugoslavije. Delegacijo vodi tovariš Cvjetin Mijatović, član predsedstva CK ZKJ. V sredo se je pogovarjala z delegacijo KPI, kateri načeljuje tovariš Agostino Novella. član političnega urada pri CK KPI in predsednik komisije za mednarodna vprašanja. V pogovorih je so-

deloval tudi tovariš Antonino Cuffaro, tajnik deželne komiteja KPI Furlanije-Juljske krajine. Delegaciji sta si izmenjali informacije o političnem položaju in o raznih mednarodnih vprašanjih.

Delegacija ZKJ se bo kot gost komiteja KPI v deželi Emilia-Romagna zadržala nekaj dni v tej deželi.

GLASBENA MATICA - TRST

Sezona 1972-1973

Drugi abonmajski koncert

V nedeljo 12. novembra 1972 ob 17. uri

v Kulturnem domu v Trstu, (ul. Petronio 4)

PIHALNI ORKESTER MILICE IZ LJUBLJANE

Dirigent:

JOŽE HRIBERŠEK

Solist:

FRANC TRŽAN - klarinet

Občinske volitve v Trstu

S svojo izbiro bomo ocenili tudi odnos, ki ga je občinska uprava imela do naše narodnostne skupnosti

Slovenski volivci bomo v nedeljo 26. novembra s svojo izbiro ocenili tudi odnos, ki ga je občinska uprava imela do naše narodnostne skupnosti in področja, kjer strnjeno živi slovensko prebivalstvo.

Vemo, da se bodo posamezni predstavniki «Slovenske skupnosti» ali socialistične stranke pohvalili z nekaterimi dosežki, ali besednimi premiki v tonu, ki ga zadnja občinska uprava ima do slovenskega življa. Zato vabimo bralce, naj preberejo vrstice, ki sledijo temu uvodu in se ob njih zamislijo. Gre za neizpodbitne stvarnosti, za katere nekdo mora nositi odgovornost.

Možno je, da se kdo vpraša, kaj so v tem času storili komunisti. Odgovor je prav tako iskren: v svojih nastopih smo uspeli prav takrat, ko smo zaradi podpore prebivalstva in družbenih skupin lahko vsilili sicer ne preveč navdušeni večini okoli demokristjanov pozitivne rešitve.

To, kar je bilo storjeno dobrega za slovensko prebivalstvo v zadnjih šestih letih občinske uprave, je v prvi vrsti plod pritiska komunističnih svetovalcev in odločne podpore, ki smo jo nudili, tudi proti «prostim strelcem», ki se ob takih prilikah radi pojavljajo predvsem med demokristjani.

Popolnoma pravilno je razvijal svoje misli naš tovariš Wilhelm, v Bazovici, ko jo ugotavljal, prav glede občinske uprave, da so v tem okviru stvari, ki stanejo težke denarce, druge pa, ki ne stanejo skoraj nič. Marsikdaj spadajo naše zahteve prav med finančno neobremenljive postavke. Zanje je v prvi vrsti potrebna politična volja.

Res pa je, da se ne zadovoljimo z malim. Pravice, ki jih zahtevamo, naj nudijo Slovencem nemoten kulturni, družbeni in narodnostni razvoj. Zato so tudi take, ki terjajo od občinske uprave določenih izdatkov. Vsak pa dobro ve, da tudi pri teh pravicah ne more veljati nobeno sklicevanje na pomanjkanje denarja ali podobno. Še vedno je namreč osnovno vprašanje politična volja. KD je nima, zato ji jo moramo vsiliti, neglede na njene lepe besede o «miroljubnem sožitju» in prijateljstvu ob meji, ki so lahko sladke, a prazne.

Glede «Slovenske skupnosti» pa lahko le še enkrat rečemo to, kar vedo takorekoč vsi. Če ji ni uspelo, v občinskem odboru leve sredine, izsiliti ničesar, v trenutku, ko je razpolagala z odločilnim 31-tim glasom, kaj šele sedaj? Glas odan za «SS» samo zaradi lepšega, ali «simbola» pa je že nekam izgubljen. Res je, da se volivec, ki glasuje za «SS» opredeljuje za po-

vsem pa potrebe demokracije v Trstu, kjer je upravljanje prevečkrat domena manjše skupine ljudi, mimo vsake kontrole.

Vztrajno smo zahtevali ustanovitve rajonskih svetov tudi zato, ker smo bili prepričani, da bodo Slovenci imeli v njih važno besedo.

Po dolgem pritisku so stranke leve sredine (KD, PSDI, SSL, PSI, PRI) predstavile občinskemu svetu pravilnik rajonskih konzult. V tem pravilniku ni bilo člena, ki bi dopuščal rabo slovenščine na sejah svetov. Ta člen smo vsilili komunisti na seji, ki je trajala pozno v noč. Kot običajno so se branili prav demokristjani. (O fašistih niti ne govorimo).

Rajonske konzulte, ki so bile ustanovljene pred poldrugim letom, so opravile že nekaj dela. Lahko jih torej ocenjujemo na osnovi izkušenj.

Reči moramo, da jih je treba korenito spremeniti, po strukturi in po pristojnostih. Kajti zaman je, da ima Trst 12 demokratičnih konzult, če pa jih občinska uprava ne posluša. Doslej se je to redno do-

litiko KD do Slovencev in tako sam prispeva k zavlačevanju reševanja naših odprtih problemov.

RAJONSKE KONZULTE

Ko smo komunisti, že pred deset in več leti, postavili zahtevo po ustanovitvi krajevnih sosvetov (ali rajonskih konzult), smo v mislih imeli izvirno izkušnjo nekaterih mest, kjer je KPI na oblasti, pred-

Poleti 1969 sta hodila po slovenskih vaseh, ki spadajo pod tržaško občino, občinska odbornika Ceschia (KD) in Hreščak (PSI), enkrat ju je spremljal tudi odbornik Rafko Dolhar (SS). Zbirali so predloge o poimenovanju ulic po slovenskih možeh boricah, literatih. Toda do poimenovanja ni prišlo, razen v Bazovici, kjer pa so «pozabili» napisati zraven besede «via» tudi besedo «ulica». (Gornja slika je bila posneta na enem izmed številnih sestankov. Na sliki vidimo odbornika Ceschio in Hreščaka).

Zahtevamo dosledno izvajanje dvojezičnosti!

gajalo. Naj omenimo, kot primer, nasprotovanje barkovljanske konzulte velecesti in nasprotovanje svetoivanske konzulte rušenju Katinare. V obeh primerih se občinska uprava ni izrekla in nadaljuje po stari poti, ob splošni zaskrbljenosti prebivalstva.

Kaj je torej treba storiti?

1. Konzulte ne smejo biti imenovane, temveč neposredno izvoljene. Tako bi političnim in družbenim silam omogočili pravo razmerje sil v svetih, Slovencem pa, da bi bili ustrezno zastopani (v obeh kraških konzultah smo Slovenci, po volji občinskega odbora, v manjšini!).
2. Razpolagati morajo s svojimi finančnimi sredstvi. Zagotoviti jim je treba minimalne pristojnosti.
3. Vsem konzultam, kjer so tudi slovenski svetovalci (skoraj povsod so to komunisti) mora občina nuditi sposobnega tolmača. Nekaj so jih imenovali na Krasu in pri Sv. Ivanu, v mestu (Kolonja, Rojan, Sv. Ana) pa ne, po stari demokristjanski tezi, da se delimo Slovenci v dve kategoriji: »kraške« Slovence, katerih ne morejo zanikati, ter »meščane«, ki so razpršeni in jih zato KD ne mara priznati.

DVOJEZIČNOST V URADIH

Pomeni, da zahtevamo komunisti dosledno izvajanje dvojezičnosti. Pa nemara ne zaradi tega, ker to določa mednarodni sporazum, se pravi Londonski memorandum, temveč preprosto zato, ker je to ena

izmed najbolj preprostih zahtev demokracije.

Dvojezičnost v uradovanju pomeni, da je skrajni čas, ko bi se Trst pridružil tistim okoliškim občinam, ki uradujejo dvojezično že od konca vojne dalje.

V uradih, ki imajo stalno opravka z občinstvom, naj bo zaposleno zadostno število slovenskih funkcionarjev. Imamo dovolj fantov in deklet, ki so dokončali višje ali visoke šole in bi dostojno opravljali svojo službo na občini.

Anagrafska in druga občinska potrdila naj bodo dvojezična. Naj se nekateri občinski upravitelji ne sklicujejo na »previdnost«, češ da se bodo Tržačani uprli dvojezičnim potrdilom ali formularjem. Za vse velja preprost primer: ali ste kdaj slišali, da je Tržačan odklonil propustnico, ker je napisana kar v treh jezikih? Kaj še!

Ustrezno število Slovencev je treba zaposliti tudi v drugih uradih in upravah, kjer ima občina svoj vpliv.

DVOJEZIČNI NAPISI

Teh ni, razen v treh primerih. V Križu, na Bazovici in v Trebčah so (na zahtevo prebivalcev) postavili drugorazredne dvojezične table. V dveh primerih so te table celo skrite med grmovje, da jih redkokdo opazi. Pač pa ostajajo na vidnem mestu zgolj italijanske table, ki jih občina ni dala odstraniti.

Skrajni čas je, da se tržaška občinska uprava prilagodi položaju v petih od skupno šest občin tržaškega področja. Ob vhodu v vasi

(in tudi mestne četrti, kot so Kolonkovec, Barkovlje, Rojan, Kolonja, Podlonjer, Rocol. Škedenj itd.) naj da postaviti dvojezične table. Te table naj nadomestijo katerekoli druge, na vidnem mestu, v enaki obliki in barvi kot predpisane občinske table. Slovenskim vasem je treba vrniti izvirno in nepopačeno ime. En sam primer: vsi Tržačani poznajo Rovte in Kolonkovec, ne pa Santa Maria Madd. Inf. ali kaj podobnega.

Dvojezične in izvirne naj bodo tudi oznake na javnih prevoznih sredstvih občinskega značaja, ki vozijo v slovenske ali mešane mestne četrti oziroma vasi. Na avtobusih naj bodo oznake, kot »Trebče«, »Padriče«, »Prosek«, pa tudi »Barkovlje« ali »Lonjer«. Enako velja za openski tramvaj, kjer so dali pred leti odstraniti dvojezične tablice in jih občinska uprava, kljub Hreščakovemu izmikanju, ni vrnila na svoje mesto.

POIMENOVANJE ULIC

Spet bridka izkušnja. Kdo se ne spominja vaških zborovanj, ko sta poleti 1969 hodila po vaseh odbornika Ceschia in Hreščak (enkrat ju je pospremil tudi dr. Dolhar) in v julijski vročini zbirala predloge za poimenovanje ulic po slovenskih možeh, borcih in literatih ter ledinskih imenih. Ceschia (KD) je tedaj trdil, da se mudi in da bo treba stvar izpeljati v treh mesecih. Minila so tri leta in o teh ulicah ni ne duha ne sluha.

Ceschia je res odpotoval v Rim, zapustil politično dejavnost v Trstu in se posvetil sindikatom. Ostala pa je toponomastična komisija, v kateri zastopa občinsko upravo Dušan Hreščak (PSI). Odgovorni odbornik pa je Mocchi (PSDI).

Na vprašanje komunističnih svetovalcev so najprej odgovarjali, da ulic ne morejo poimenovati, ker da ni zbrane dokumentacije.

Laž. Trikratna laž!

Prvič zato, ker — recimo — za ledinska imena, kot »Križada« ali »V Kalu« itd. ni potrebna nobena dokumentacija.

Drugič zato, ker je med predlogi vaščanov desetih kraških naselij veliko število ulic, ki naj bi bile posvečene slovenskim pesnikom in pisateljem. Dokumentacija je v ta namen zbrana v katerikoli zgodovini slovenske literature ali enci-

«Dvojezičnost» v Bazovici, spričevalo «doslednosti» občinske uprave leve sredine.

KD je preprečila pojmenovanje ulic Hreščak in Dolhar sta molčala...

klopediji. Mislite res, da so šli zbirat dokumentacijo za ulici kot sta Dante ali Carducci?

Tretjič pa zato, ker so vaščani v veliki večini primerov tudi za svoje padle ali junake nudili zadostno dokumentacijo. Ko je šlo za poimenovanje ulic po bazoviških junakih ali Pinku Tomažiču pa je dokumentacija na razpolago vsakomur. Tudi v arhivih tribunala!

Preprosto povedamo: KD ni marala teh ulic in je poimenovanje preprečila. Hreščak in Dolhar sta ob priliki bila tiho.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE

Publicizacija, po kateri so Slovenci hrepeneli že dolgo vrsto let, je končno na dlaní. Gledališče je sedaj «stalno», a se bori v strašnih finančnih krčih. Publicizaciji, za katero smo tudi komunisti pripevali, niso sledile zadostne podpore. Naši igralci prejema jo še vedno plače, ki ne zadostujejo za dostojno življenje po dvajsetih, tridesetih, in še več letih napornega dela. Vseh svojih zmožnosti gledališko vodstvo ne more pokazati, ker manjkajo fondi za uprizoritev večjih ali zahtevnejših predstav.

Tako manjka podpora vlade, ministrstva za prireditve in kulturno. Pa tudi podpore občine, pokrajine in dežele niso take, da bi se z njimi lahko kdo hvalil.

Komunisti menimo, da je treba slovenskemu gledališču nuditi denar, ki ga potrebuje. Demokristjani radi govorijo, ko se nam laskajo, da «Slovenci bogatite naše kulturno okolje». To vlogo, resnici na ljubo, opravljamo častno. Prav bi bilo, če bi nam pomagali, kot je treba.

SLOVENSKA ŠOLA

Občinska uprava je pristojna predvsem za vrtce in obvezno šolstvo. Lahko pa povzdigne svoj glas, ko nekaj ne gre. Tako bi morala zahtevati povečanje števila učnih moči in osebja.

Predvsem pa bi morala občinska uprava poskrbeti za obnavljanje šolskih poslopij, njihovo širjenje in urejanje. Manjkajo razredi! Otroci morajo v šolo tudi v popoldanskih izmenah, ko moderna pedagogika svetuje organizacijo celodnevnega integralnega pouka.

Komunisti predlagamo za šolo

prav to: urediti je treba prostore in čas tako, da bodo otroci v šoli zjutraj in popoldne, opravljali tam svoje dolžnosti v skupini in ob pomoči učitelja ali profesorja. Občinska in šolska oblast naj otrokom nudita potrebne (tri) obroke hrane.

Komunisti smo občinski upravi v Trstu predlagali tudi, naj bi — v skladu z ustavno določbo, da je šolanje brezplačno — občina nudila šoloobveznim otrokom brezplačen prevoz in knjige.

Levosredinska občinska uprava v Trstu tega ni storila. Pač pa se to dogaja tam, kjer občino upravljajo komunisti: v Dolini, Miljah, Zgoniku.

Slovenski šoli manjkajo, v veliki večini primerov, telovadnice in športne naprave. Prav je, da jih občinska uprava uredi ali zgradi in s tem nudi mladini po vaseh (in mestnih četrtih) tudi potrebne objekte za športno izživiljanje.

Na «Piccolu» smo brali, da je občina zgradila tehnični zavod «Volta». Morali bi imeti tudi slovenski industrijski zavod, ki ga danes zahteva večina slovenske javnosti.

V vaseh in mestnih četrtih je treba izpopolniti mrežo slovenskih občinskih vrtcev (občina naj prevzame v lastno režijo tudi vrtce, ki jih upravlja anahronistična ustanova ONAIRC).

JAVNA DELA

Slovenske vasi in okraje ogroža več gradbenih načrtov. Med temi je brez dvoma načrt o «veleceštah» (grande viabilità), ki bi stekle preko Krasa do Kozine, preko Lonjerja in Katinare v industrijsko pristanišče in v Boljunec, k tovarni motorjev.

Asfaltni trakovi bodo, po načrtih tržaške občinske uprave, leve sredine, presekali polja, vinograde, borove gozdove, pašnike, pa tudi vasi, brez vsake racionalnosti.

Komunisti zahtevamo predvsem to, da občinska uprava tudi za ta načrt posluša mnenje prizadetega prebivalstva in rajonskih konzult. Preresne so te stvari, da bi jih delali za hrbtno, ob nevednosti ljudi!

REGULACIJSKI NAČRTI IN ZAZIDALNA ZEMLJIŠČA

Primer Katinare je verjetno eden najzgovornejših. Občina bi rada porušila v tej slovenski vasi nad

70 novih hiš in uredila tod prostore medicinske fakultete. Resnici na ljubo ima, pod bolnišnico, dovolj zemljišč za gradnjo, a jih ne mara. Morda zato, ker so last znane fašista. Zato pa bi radi rušili hiše slovenskih ljudi...

Glede regulacijskega načrta je treba rešiti tudi problem področij na Krasu (pri Bazovici, Kontovelu itd.), kjer so gradnje prepovedane. Iz teh področij se morajo domačini, ki so si ustvarili družino, izseliti v mesto. Obratno pa lahko gradi cela naselja bogataš, ki nakupi 10 hektarjev zemlje in zgradi na tem področju vrsto stanovanj.

Kras tržaška občina tako prepušča velikim finančnim monopolom ter slovenskemu prebivalstvu nenaklonjenim organizacijam (OAPGD), obenem pa naše ljudi podi v mesto ali drugam.

Komunisti smo za naše slovenske vasi na Krasu zahtevali izdelavo podrobnih regulacijskih načrtov, ki naj predvidijo razvoj teh vasi in obstoj posebnega gradbenega pasu, namenjenega za domačine, ki bi si radi zgradili hišo. V tem smislu naj bi omogočili tudi zamenjave zemljišč, na primer z jurskimi.

KMETIJSTVO

V občinskem petletnem načrtu je za kmetijstvo na našem področju predvidenih 150 milijonov lir letno. Ni veliko, a to še ni najhujše. Tovariš Grbec, svetovalec KPI, je redno, vsako leto opozarjal župana, da občina ni iz tega sklada potrosila niti ene lire. V šestih letih je torej kmetijstvo, kjer Slovenci prednjačimo, izgubilo 900 milijonov lir.

Kaj bi lahko občina storila s tem denarjem? Zahtevali smo, naj se vrtnarjem in poljedelcem nudi voda po nižji ceni. Zahtevali smo ureditev poljskih poti v Lonjerju, pod Križem, Prosekom, na Krasu sploh.

Predlagali smo, naj bi občina podprla zadružno živinorejo.

Edini odgovor na vse naše predloge je bil županov dekret, s katerim je bila prepovedana prosta prodaja mleka. Res je, da se komunisti strinjamo z ustanavljanjem zadružnih mlekarn, menimo pa, da je vsak represiven ukrep pred ustanovitvijo take zadruge, potisnil živinorejce v nemogočo položaj, marsikogar pa odvrnil od tega dela.

Diskriminacijo je treba odpraviti!

KULTURA IN ŠPORT

Občinska uprava bi morala skrbeti tudi za kulturni razvoj v mestu. Naj samo za primer omenimo miljsko občino, ki vsako poletje prireja dostojne kulturne prireditve.

V Trstu so to prireditve na gradu Sv. Justa.

KPI meni, da je treba kulturo podpreti bolj organsko in razvejano. Kar pa zadeva slovensko prebivalstvo, menimo, da bi morala občinska uprava podpreti dejavnost naših prosvetnih društev, dajati podpore našim zborom, jim omogočati nastope ali turneje. V okviru svojih prireditev, tudi na gradu, bi morala predvideti tudi prireditve namenjene Slovencem. Recimo, nastop orkestra GM ali našega gledališkega ansambla, ali zbora... Na občinske stroške. Grad Sv. Justa je prav tako last vseh Tržačanov kot gledališče «Verdi», ki mora biti odprto tudi slovenskim glasbenim skupinam.

Poudariti je namreč treba, da vlada v teh zadevah še vedno tista antipatična diskriminacija, češ «Slovenci ne smejo vstopiti v te templje tržaškega nacionalizma». To še danes misli KD, in to tudi dela.

Občina ima svoje rekreatorije, kamor zahajajo otroci, pa tudi starejši. Prav bi bilo, da se te občinske rekreativno-kulturne ustanove uredijo tudi v tistih slovenskih mestnih četrtih ali vaseh, kjer ni ustreznih prosvetnih dvoran. Prav tako je treba v naših vaseh urediti občinske biblioteke.

Glede športa, žal, velja, da še danes manjka organski načrt o športnem razvoju, kot manjka Pallazetto dello sport, ki se le z muko dviga proti nebu. Mreža telovadnic v vaseh in mestu, bazeni in druge športne naprave, naj usmerijo športno dejavnost v vse koristne panoge.

V nasprotnem primeru bo športna dejavnost pri nas čedalje bolj nogometni agonizem in čedalje manj telesno kulturno izživljanje.

RAZSVETLJAVA

Občinska uprava je, pred časom, predlagala finansiranje nove razsvetljave v mestu in okolici. Za okolico so predlagali, naj bi razsvetljavo uredili samo na «kraški vezni cesti», se pravi cesti, ki povezuje Razovico z Opčinami in Križem. Vasi pa naj ostanejo v temi. Na zahtevo komunistov je bil načrt v to-

liko spremenjen, da so nekaterim vasem uredili razsvetljavo. A ne vsem. Občinska uprava mora čimprej urediti tako razsvetljavo v vseh vaseh, brez razlike.

Še posebej je v tem pogledu zapostavljen Križ, prav bi bilo, če bi mu — kot največji slovenski vasi na Tržaškem — posvetili večjo pozornost.

**Glasujte za komuniste,
ki se dosledno borijo
za svobodo
in demokracijo,
ki sta predpogoj za
zaščito in razvoj
naše narodnostne
skupnosti!**

Pismo repentabskemu županu

Na Repentabru imajo novo šolsko poslopje. Žal je pretesno, da bi lahko zadostovalo potrebam. Težko je razumeti kako je bilo mogoče odobriti načrte.

Že pred časom so starši šoloobveznih otrok protestirali. Občinsko upravo so povabili, naj zagotovi primerno rešitev perečega vprašanja. Dejstvo, da so en razred slovenske šole potisnili v prostor, ki je namenjen šolski kuhinji, je številne repentabske občane razburilo. Župan je na proteste odgovoril v tonu, ki je vse prej kot sprejemljiv.

Pred uradno otvoritvijo nove šole je 230 repentabskih občanov podpisalo naslednje pismo:

«Kot občani slovenske narodnosti smo zelo prizadeti zaradi položaja, v katerem so se znašli osnovnošolski otroci ob 'odprtju' nove šole na Colu in zato zahtevamo od občinske uprave:

1. zagostovilo, da ne bo v nikakršnem primeru noben slovenski razred odposlan v staro šolo in da ne bo imel popoldanskega pouka, ko bo začela delovati kuhinja v novem poslopiju;
2. zagotovilo, da bo, dokler ne začne delovati kuhinja, preurejena ambulanta, v katero naj bi se začasno vselili učenci;
3. ambulanta, čeprav prirejena, naj bo le nekaj začasnega, dokler občinska uprava ne dozida dostojnih učilnic».

Pred 25. leti so kontovelski domačini dogradili spomenik padlim vaščanom v NOB. Ta obletnica ni šla mimo neopazno. Prejšnjo nedeljo je bila ob spomeniku svečanost, katere se je udeležila množica antifašistov.

Sindikavno gibanje šolnikov

Sindikata slovenske šole za deželo Furlanijo — Julijsko krajino je 8. in 9. novembra stopil v stavko skupaj z zveznimi šolskimi sindikati CGIL, CISL, UIL. S sedanjo stavko se nadaljuje sindikalno gibanje, ki se je začelo z začetkom šolskega leta. Sindikalno gibanje šolnikov se stopnjuje, ker dežnosredinska oblast pripravlja in ureničuje načrt o ureditvi šolstva, ki z nepomembnimi koncesijami glede na gospodarski in juridični položaj šolnikov dosednji položaj dejansko ohranja. Na splošno in resnično reformo šolskega sistema, ki je levosredinska oblast ni zmogla, seveda niti ne misli. Sindikalno gibanje šolnikov je verjetno izmed vseh najšibkejše, ker je najbolj deljeno. Največ šolnikov je včlanjenih v takomenovane «avtonomne» sindikate, zgolj cehovske organizacije šolnikov, v katerih se natančno obnavlja groteskno stopnjasti gospodarski in juridični stalež šolnikov. Sindikat slovenske šole pa se nujno pridružuje gibanju zveznih sindikatov, ki zavzemajo do šolskega vprašanja široko in demokratično stališče. Prvič, odklanjajo pretirano razslojevanje šolnikov in nastopajo predvsem v obrambo bolj prizadetih kategorij, drugič, postavljajo se za demokratizacijo šolskega sistema sploh.

Pri tem gre in za svobodo šolnikov nasproti upravi, na prvem mestu za svobodo poučevanja, in za dejansko pravico vseh do šolanja. Razumljivo, da je to stališče Sindikata slovenske šole, šole ki je bila obnovljena in se je razvijala po zaslugi osvobodilnega gibanja naših narodov. Razumljivo tudi, da imajo slovenski šolniki še več razlogov za gibanje, kajti slovenska šola, torej tudi šolniki, še daleč niso še postali enakopravni s šolo in šolniki večinskega naroda. Zato je Sindikat slovenske šole v proglasu o stavki po splošnejših zahtevah posebno poudaril specifične slovenske zahteve: zahteva torej takojšnjo odobritev zakona za slovensko šolo, katerega nosilca v parlamentu sta tovariša senator Paolo Sema in poslanec Albin Škerk. Med specifičnimi slovenskimi zahtevami je «odprava vseh nerednosti in spoštovanje zakonitosti v odnosu uprave do šolnikov, še posebej pri podeljevanju stalnih mest». Te posebne zahteve nismo brali v besedilu proglasa italijanskih zveznih sindikatov, kar pomeni, da si šolska uprava dovoljuje s slovensko šolo in s slovenskimi šolniki samovoljnosti, teptanje pravice, kakršnih bi italijanska šola kljub vsemu ne prenesla. Sindikat je imel očitno v mislih zadnjo nadvse neznosno kršitev zakonitosti, ki jo je zagrešila uprava: ministrstvo si je dovolilo podeliti prof. Lauri Abramij, poverjeni ravnateljici na liceju France Prešeren, stolico za italijanščino, ki jo je po rednem natečaju zaslužila prof. Marija Kacin. (O tem je naš časopis že poročal in na to se namerava povrniti, kajti do sedaj ministrstvo za šolstvo še ni «utegnilo» popraviti «pomote»: da bi namreč dalo Cezarju, kar je Cezarjevega, in Bogu, kar je božjega — da bi namreč pri podeljevanju «šolskega» kruha državljanom republike bolj upoštevalo republiški zakon kot morebitna odlikovanja «Pro Ecclesia». Stanje se je spremenilo le glede na pouk, kajti mimo višje hierarhije je tukajšnjemu šolskemu skrbniku le uspelo poslati prof. Abramijevo v razred. Protizakonito pa je to, da ima prof. Abramijeva hkrati stolico in ravnateljsko službo).

Splošne zahteve

Splošne zahteve vseh sindikatov, ki so stopili v stavko 8. in 9. novembra, so:

1. Da se do 1. januarja 1947 ustanovita dve sami kategoriji šolnikov in sicer s srednješolsko in z visokošolsko izobrazbo ter da se preuredi gospodarski položaj pomožnega osebja
2. Da se vsi začasni dodatki takoj vključijo v osnovno plačo, ki pride v poštev za pokojnino
3. Jamstvo za svobodo poučevanja v skladu z določilom ustave
4. Odprava «ocene» za učno osebo
5. Uvedba voljenega predsednika zbornih organov
6. Pravica do sindikalnega zborovanja v delovnem času
7. Znižanje števila učencev v razredu na 25
8. Povrnitev stroškov za knjige in šolske potrebščine učencem obvezne šole
9. Brezplačen prevoz za vse dijake.

Posebne zahteve za slovensko šolo

Posebne zahteve za slovensko šolo pa so:

1. Ustanovitev slovenskih šol vseh vrst in stopenj v deželi, predvsem ustanovitev industrijsko-tehničnega zavoda v Trstu, izpopolnitev trgovske šole v Gorici in strokovne šole v Trstu
2. Podržavljenje otroških vrtcev
3. Ustanavljanje razredov in oddelkov v osnovnih šolah in vrtcih po meri-

lib, ki naj ustrezajo slovenski šoli

4. Popolno vsebinsko in oblikovno dvojezičnost v vsem šolskem uradovanju
5. Odpravo vseh nerednosti in spoštovanje zakonitosti v odnosu uprave do šolnikov, še posebej pri podeljevanju stalnih mest
6. Ureditev staleža vsega osebja na osnovnih in srednjih šolah, retroaktivno priznanje staleža od leta 1945
7. Odprava dvoletne preizkusne dobe za šolnike, ki so poučevali vsaj tri leta
8. Podelitev posebne nagrade za znanje obeh jezikov
9. Ustanovitev samostojnega deželnege urada za slovenske šole.

* * *

V sredo popoldne je bilo v Trstu zborovanje stavkajočih šolnikov. Slovenski šolniki so se zbrali v Gregorčičevi dvorani. Italijanski pa v šoli «Leonardo da Vinci». Na zborovanju slovenskih šolnikov je bil prisoten tudi zastopnik sindikatov CGIL, CISL in UIL in zagotovil solidarnost slovenskim šolnikom, delegacija Sindikata slovenske šole pa se je udeležila zborovanja italijanskih šolnikov.

Samo enotnost jamči uspeh boja za prenovitev šole

Zborovanje, ki smo ga pred nekaj dnevi imeli dijaki znanstvenega liceja «France Prešeren», je bilo pretežno posvečeno perečim vprašanjem, ki tarejo danes šolstvo v Italiji. Posebne pozornosti je bilo deležno obravnavanje stavke šolnikov in njihovih zahtev. Stavkajočim profesorjem smo dijaki izrekli svojo solidarnost, obenem pa podčrtali, da predstavlja današnja stavka pomemben mejnik v boju za napredno in demokratično preosnovo šolstva v Italiji. Prvič stopa vanj kot polnopravni dejavnik tudi tista šolska komponenta, ki je v preteklosti zastopala zgolj korporativna stališča in zavračala vsakršen stik z naprednimi družbenimi silami. Z današnjo stavko želijo šolniki doseči tudi svobodo poučevanja, zagotovitev pravice do študija in splošno demokratizacijo šolskega življenja. Te zahteve so novo in pomembno dejstvo. Pomembna pa je tudi enotnost med dijaki in profesorji, ki se je ob tej priliki uresničila na našem zavodu; rodila se je v trenutku boja, zato smemo upravičeno soditi, da bo tembolj obvezujoča za bodočnost.

S. K.

O deželnih prispevkih krajevnim ustanovam

V zadnji številki «Dela» smo obljubili, da se bomo povrnili k vprašanju deželne finančne podpore krajevnim ustanovam za dvojezično poslovanje.

Naš zakonski predlog v vzezi z obravnavanim vprašanjem je zadel tako v živo, da tudi tisti deželni predstavniki, ki običajno mu niso naklonjeni slovenski narodni skupnosti, niso mogli oporekati.

Predsednik dr. Berzanti je pred enim letom v prvi deželni razširjeni komisiji zagotovil, da bo naš predlog takoj po proračunu prišel v razpravo. Deželni svetovalec dr. Štoka se je Berzantijeve obljube takoj poslužil, ki je napovedal, da bo prvič glasoval za deželni proračun (kar je tudi storil), ker je med drugim deželni odbor zagotovil finančna sredstva za dvojezičnost).

Od tedaj je minilo eno leto in obljube so se od časa do časa ponovile. Ko pa ni bilo mogoče več naprej z odlašanjem, je deželni odbor sestavil svoj zakonski predlog. V zvezi s tem predlogom se postavlja več vprašanj ali bolje ugotovitev. V prvi vrsti gre za vprašanje demokracije in korektnega odnosa večine do manjšine v deželnem svetu oz. za spoštovanje delovanja in pobud posameznih svetovalcev ali skupin, ki ne pripadajo večinski koaliciji. Stranke, ki podpirajo deželni odbor, imajo večino, tako da bi prav

lahko v komisiji kot tudi v deželnem svetu našemu zakonskemu predlogu vnesli morebitne dodatne, spremeni-jevalne ali popravne predloge, od- nosno popravke, seveda da bi tako le prišel v poštev in ostal prvotni pred- log komunističnih svetovalcev. Tega pa večina noče dopustiti. Seveda, to je odvisno od tega, kako se demokracijo tolmači.

Po deželnem odboru je o istem vprašanju predložil svoj zakonski predlog tudi svetovalec dr. Štoka. Da je to storil, je pravilno, kar ima tudi pravi- co, in v tej zvezi nimamo kaj opore- kati. Naše stališča pa se povsem spre- meni, ko ocenjujemo vsebino Štoko- vega zakonskega osnutka. Naj najprej ponovimo, da smo mi že pred poldru- gim letom predložili naš zakonski os- nutek, da je po tolikem odlaganju de- želni odbor pred kratkim predložil svojega, ki je iz vseh ozirov slabši od našega, in končno, da je Štokov predlo- ženi osnutek, če izvajamo načela, vsebinsko še slabši od tistega, ki ga je predložil deželni odbor.

Tako je med drugim v njegovem osnutku citirano: «Deželna uprava da- je primerne prispevke javnim ustano- vam». Kaj pomenijo ti «primerni pri- spevki»? Ničesar ne pomenijo!

Če bi svetovalca Štoka v resnici za- nimalo, kako kriti precejšnje stroške,

ki jih občine imajo za dvojezično po- slovanje, bi lahko za malo truda, še po- sebnost, ker je že razpolagal z dvema osnutkoma in ker je odborov predlog, kot je sam ugotovil, močno pomankljiv, predložil takega, ki bi bil pozitiven in bi predvideval količino finančnih sred- stev, katere bi dežela morala nakazati krajevnim ustanovam. Vsekakor je ze- lo jasno, da je Štoki šlo bolj za to, da si napravi malo reklame, kot pa da se to vprašanje koristno in pozitivno reši v korist dvojezičnosti in obenem tudi krajevnih ustanov.

Ko govorimo, da je odborov predlog slab, ne smemo pozabiti, da so tako v deželnem odboru kot v večinski ko- aliciji prisotni tudi tovariši od P.S.I., zaradi česar bi zelo radi vedeli, kakšno je njihovo stališče o navedenih zakon- skih predlogih. Menimo tudi, da ne bi bilo napačno, če bi se o tem izrekle tudi posamezne občinske uprave, saj za te ni vseeno, kako in koliko dežel- nega prispevka za dvojezično poslo- vanje bodo prejele.

* *

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU Kulturni dom

VOJMIL RABADAN
KADAR S ŽENSKI JEZIK NE SUČE
farsa v dveh dejanjih

V soboto, 11. novembra ob 20,30
(ponovitev)

V kinodvorani v Bazovici
V nedeljo 12. novembra ob 17. uri

* * *

GOSTOVANJE MLADINSKEGA
GLEDALIŠČA IZ LJUBLJANE
V Kulturnem domu v Trstu

T. BRAUN in H. FICHNA
INDIJANCI V MALI VASI

V torek, 14. novembra ob 15,30.

Razmišljanje

V sredo, ob pol osmih, je radio triumfalno sporočil svetu, da je Richard Nixon bil izvoljen (še enkrat!) za predsednika Združenih držav Amerike. Potuh- nil sem hitro jezo, ki mi je stisnila želodec v pest in na tiho pomislil: «Prav jim je, saj si drugega ne zaslužijo.»

Amerikanci so tak narod. Razredni boj so prenesli na svetovno raven. Proletariat ZDA ni v Chicagu, temveč na celim kontinentu Latinske Amerike, v Aziji in, delno, tudi v Evropi. Pri sebi doma pa naj bi vladal socialni mir. Zato so njihovi predsedniki taki, če pa niso iz take moke, najde CIA dovolj atentato- rjev in jim poskrbi hitro ostavko s pogrebom prve kategorije.

«Tricky Dicky». Tako Nixon pozna Amerika cela: «Dick Goljuf». Komur je srce trepetalo za usodo Vietnamcev ve, kako grobo je tale človek izigral človeštvo. Toliko nadutosti mu lahko daje samo neomajna vera v oblast in nasilje, ki je značilna za imperializem v demokratični koži.

Vesti iz dežele onkraj oceana pa so me prisilile tudi k drugemu razmišlja- nju. Glej, sem si rekel, kako pomembne so volitve, trenutek, ko si v kabini sam s svojo vestjo in oddaš zaupnico temu ali onemu kandidatu te ali one stranke. Amerikanci so nam še enkrat dokazali, kako nevarno je orožje v volilnih skrinjicah. Zaslepile so jih sladke objube «Tricky Dickja», parade, napol gole plesalke, televizijski govori in drugi šarlatanski prijemi. Verjeli so temu, in zavrgli protestantskega pastora McGoverna.

Nikoli ne smeš dopustiti, da bi ti izbiro pri volitvah pogojevale lepe pa- role, pa naj jih je skoval še tako izkušen urad za «public relations». Nikoli ne smeš dopustiti, da bi ti obljube, pozivi k slepi veri, epidermične reakcije prikazovale svet v drugačni luči. Ko žarometi ugasnejo (in se volilna kampanja konča) ostane sramežljivo gola stvarnost, in z njo razočaranje.

V Trstu danes, kot v Ameriki včeraj. Tudi mi imamo svoje Nixone (s praz- nimi žepi), svoje Dicke Goljufe. Naj jim nasedemo?

Črt

PS: Moje razmišljanje ni tokrat naperjeno proti nikomur osebno. Je samo sad trenutnega razočaranja ob izidih volitev v ZDA, ker se umazana vojna v Viet- namu nadaljuje. Moralni izliv svete jeze.

PRISPEVKI ZA TISKOVNI SKLAD «DELA»

V počastitev spomina moža Janka Ko- smina, ki so ga kot borca NOB umorili nacisti, daruje žena Marija 10.000 lir za sklad «Dela».

Niko Škamperle, Sv. Ivan v Trstu, daruje za sklad «Dela» 5.000 lir.

Iskrena hvala!

DELO

glasilo KPI za slovensko
narodno manjšino
Direktor Marija Bernetič
Ureja uredniški odbor
Odgovorni urednik
Anton Mirko Kapelj
Uredništvo in uprava:
Trst — Ul. Capitolina 3
Dopisništvo v Gorici:
Ul. Locchi 2
Letna naročnina 1.000 lir
Poštni tekoči račun:
Trst 11/7000
Tisk: Tip. Riva - Trst
Ulica Torrealbanca, 12